

ОБЛІГАЦІЇ ВНУТРІШНЬОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЗИКИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ОБІГУ В УКРАЇНІ

Кожна держава зацікавлена у фінансових ресурсах, необхідних для формування дохідної частини бюджету та зменшення його дефіциту, для обслуговування державного боргу та фінансування інвестиційних проектів. Одним із джерел залучення коштів є випуск Облігацій Внутрішньої Державної позики (ОВДП).

Розглянемо, що ж являють собою ОВДП:

1. Облігації внутрішніх державних позик України (ОВДП) - державні цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішньому фондовому ринку і підтверджують зобов'язання України щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їх номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення облігацій. [1]

2. Облігації внутрішньої державної позики є борговими цінними паперами, які продаються Урядом первинним дилерам та їх клієнтам на первинному ринку для фінансування потреб державного бюджету. [2]

Тобто, за рахунок випуску ОВДП держава може залучати тимчасово вільні кошти як фізичних так і юридичних осіб для вирішення своїх нагальних потреб, але в той же час вона несе за ними зобов'язання.

На даний вид цінних паперів завжди є попит. Для розбудови та розвитку економіки держава завжди потребує капітальних вкладень, але в останні роки кошти, отримані від випуску ОВДП не інвестуються, а направляються на покриття бюджетного дефіциту та обслуговування державного боргу.

На даний момент Україна має певні проблеми із залученням коштів через механізм ОВДП. Вони виникли через низку факторів:

1. Зниження дохідності облігацій. Дохідність облігацій залежить від облікової ставки НБУ та попиту на цінні папери. У минулому, 2019 році, попит на них був високий, що спричинило падіння їхньої доходності, у зв'язку з цим теперішня ставка не влаштовує портфельних інвесторів. Україна досі вважається країною з високими фінансовими та інвестиційними ризиками, тому інвестори зацікавлені у збільшенні доходності ОВДП для покриття ризику.

2. Існує ризик девальвації гривні, тому інвестори не поспішають вкладати кошти у гривневі ОВДП за одним курсом, а потім отримувати свої виплати за іншим, менш вигідним.

3. Теперішня ситуація на світовому фінансовому ринку. Світові інвестори відіграють сценарій "Risk Off", коли кошти вкладаються лише у високоліквідні та надійні активи, наприклад казначейські цінні папери США(UST), тому Україні, як країні з низькою інвестиційною привабливістю досить важко залучати додаткові фінансові ресурси.

Поліпшенню ситуації на внутрішньому ринку ОВДП можуть сприяти:

1 стабілізація ситуації на світовому фінансовому ринку;

2 скорочення термінів погашення ОВДП, які будуть надходити в обіг, адже під час фінансової кризи інвестори не буд вкладали кошти у довгі папери нашої країни;

3 підвищення доходності ОВДП;

4 емісія ОВДП в іноземній валюті, тому як доходність таких облігацій має вищий відсоток ніж UST, та інвестори не беруть на себе інфляційні ризики. Але такий засіб має певні мінуси для держави - нарощування зовнішнього боргу, та відповідно інфляційні ризики.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що розміщення ОВДП є необхідним заходом для нормального функціонування держави, але існують певні проблеми, які потрібно розв'язувати на державному рівні.

Список літератури

1. Сайт Міністерства Фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mof.gov.ua>
2. Сайт Національного Банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bank.gov.ua>